Gratisprov på läkemedel för patienter i Burträsk

Tidig uppföljning av nyinsatta läkemedel är den nya läkemedelsstrategin vid vårdcentralen i Burträsk. En kontrollstation med patientkontakt har införts efter två veckors medicinering, och de provförpackningar som delas ut är gratis för patienterna.

FOTO: FREDRIK MÅRTENSSON

Sven-Eric Åslund, chef för vårdcentralen i Burträsk, prioriterar läkemedelsfrågorna.

– Det är påfallande många, ungefär en tredjedel av patienterna, som avbryter medicineringen eller byter läkemedel efter två veckor. Därför upplever vi att kontrollstationen behövs för att hitta exakt rätt läkemedel till rätt patient, säger Sven-Eric Åslund, familjeläkare och chef för vårdcentralen i Burträsk, som ligger några mil från Skellefteå.

Satsningen på gratis läkemedel under en provperiod drevs på försök under 2003 och 2004. Landstingsförbundet och landstingskommittén i Västerbotten stod bakom projektet, och resultatet bedömdes som så positivt att modellen nu gäller permanent för ett tiotal preparat.

Drivs som intraprenad

Att vårdcentralen i Burträsk blev så kallad intraprenad, en självstyrande enhet inom landstinget, har enligt Sven-Eric Åslund haft stor betydelse för satsningen.

– Det var ett krav från vår sida i personalen att vi även skulle få en skarp läkemedelsbudget att ta ansvar för. Jag ser enbart fördelar med att vi som förskrivande läkare tar ansvar för läkemedelskostnader.

– Ekonomiskt är skillnaden marginell mot tidigare. Vårdcentralen subventionerar kostnaderna så det blir gratis för patienterna, men vi har samtidigt kunnat minska kostnaderna för kassation.

Redan i början av 1990-talet grundlade vårdcentralen ett nära samarbete med apoteket. Full lagerhållning är inte möjlig för en vårdcentral i glesbygd, men apoteket garanterade tillgång till de viktigaste preparaten. Läkarna lovade å sin sida att förskriva generiska alternativ i stor utsträckning.

Sven-Eric Åslund menar också att god läkartillgång – tre ordinarie tjänster och en ST-läkare – gjort att Burträsk kunnat satsa på en genomarbetad läkemedelsstrategi.

– Men det är också en prioriteringsfråga. Läkemedelsfrågorna är kärnverksamhet för en allmänläkare. Håller man med om det, ska man inte uppleva det som krångligt extrajobb att ha en patientkontakt efter två veckor vid nyordination av läkemedel.

Telefonkontakt efter 14 dagar

Tidigare saknades en strukturerad uppföljning av nyordinerade läkemedel. Numera sker patientkontakten efter två veckor, i regel via telefon. Läkarna kollar då om medicineringen gett effekt, eventuella biverkningar och eventuell fortsättning eller byte av preparat.

Någon ökad efterfrågan på läkemedel har läkarna inte märkt.

– Det är en myt att man som patient vill ha mycket läkemedel och att utdelningen skulle öka för att det är gratis. Patienterna värdesätter nog mer att se vårt engagemang i läkemedelsfrågor, säger Sven-Eric Åslund.

Han medger att en utvärdering efter 14 dagar kan vara väl tidigt för vissa läkemedel. Det skiljer också stort mellan olika läkemedelsgrupper när det gäller behovet av fortsatt medicinering efter två veckor.

– Många som fått antidepressiva läkemedel upplever att de inte behöver fortsatt medicinering. Förmodligen beror det på att den första läkarkontakten med stödsamtal är tillräcklig.

Fredrik Mårtensson
frilansjournalist

Oklarheter om allvarlig smitta i Kina

I provinsen Sichuan i sydvästra Kina, pågår ett sjukdomsutbrott, med en förhållandevis hög dödlighet, orsakat av bakterien Streptococcus suis typ 2. Av 117 smittade personer har hittills 24 avlidit. Samtliga smittade har haft kontakt med gris.

Enligt Smittskyddsinstitutet finns flera oklarheter rörande utbrottet och de kinesiska myndigheternas rapportering. Bland annat passar symtombilden, framför allt den stora andelen patienter med inre blödningar, inte helt ihop med tidigare rapporter om S suis-infektioner. Dessutom finns frågetecken kring varför patogenen tycks vara antibiotikaresistent.

Enligt de kinesiska myndigheterna har SARS, fågelinfluensa och antrax uteslutits som diagnos.

Även om Smittskyddsinstitutet inte avråder svenskar från att resa till provinsen rekommenderas besökare att följa hur situationen utvecklas och att undvika kontakt med gris eller griskött. **LT**

Forskare vill testa ny behandling mot alzheimer

Kapslar som utsöndrar nervtillväxtfaktorn NGF (nerve growth factor), i hjärnan kan bli ett behandlingsalternativ för alzheimerpatienter i framtiden. Det hoppas forskare vid Karolinska institutet, som nu sökt etiskt tillstånd för att få genomföra en mindre patientstudie.

Kapslarna är små som risgryn och placeras i den basala framhjärnan med hjälp av en kateter. I kapslarna finns celler som producerar NGF, som i djurförsök visat sig stimulera nervceller att överleva. Den basala framhjärnan spelar en viktig roll för att ta emot och skicka nervsignaler till minnescentret och är den del av hjärnan som drabbas först vid Alzheimers sjukdom.

– Vi vill nu pröva metoden på patienter med en mild eller måttlig form av Alzheimers sjukdom, och hoppas kunna bromsa upp sjukdomsförloppet, säger Maria Eriksdotter Jönhagen, klinisk prövningsledare vid institutionen för Neurotec vid Karolinska institutet.

– Kapslarna placeras på vardera sidan av framhjärnan, och genom små hål i kapseln utsöndras NGF till den omkringliggande vävnaden. Vi har testat metoden på minigrisar, och resultaten har varit positiva,

Tillsammans med forskare vid Karolinska Universitetssjukhuset har Maria Eriksdotter Jönhagens forskargrupp sökt tillstånd från Läkemedelsverket och från den regionala etikprövningsnämnden för att få inleda försök med sex patienter. Går allt enligt planerna så startar försöken under hösten och utvärderas sedan efter ett år.

– Metoden bygger på ett helt nytt koncept, och det finns naturligtvis vissa risker eftersom det handlar om neurokirurgiska ingrepp. Men det rör sig inte om speciellt omfattande ingrepp, säger Maria Eriksdotter Jönhagen.

Peter Örn